

Vierdaagse werkweek (1991)

Sieth Delhaas

Furore, juli 1991

Ik vraag mij af waar in de vrouwenbeweging nog het debat plaatsvindt over de vijfjarige werkdag van Joke Smit. Of liever gezegd: over de driedeling van de tijd van mensen - verantwoordelijke mannen en vrouwen -, die ze daarmee beoogde? Vijf uur arbeid, vijf uur rust, vijf uur ontspanning, ontwikkeling, enzovoort. En dat laatste is meer dan de vraag wie in die tijd de stofzuiger bedient.

In de discussie over de vierdaagse werkweek vallen die vrouwen buiten de boot die slecht, zwaar, slecht betaald en onplezierig werk in deeltijd en oproepbanen hebben en waarmee ze geen zelfstandig inkomen kunnen verdienen. Het gros van de vrouwen zit in die situatie.

Gedegen denkwerk op allerlei terrein vond Joke Smit een noodzaak, voordat wat haar betreft de vijfjarige werkdag kon worden ingevoerd: 'Want', zei ze 'emancipatie betekent voor mij eerlijk delen, op alle terreinen van het leven.'

Dan komt wat mij zo boeit in haar verhaal: 'Als wij vanuit dat perspectief voor een vijfjarige werkdag gaan strijden, blijven we wat Man-Vrouw-Maatschappij - lees nu vrouwenbeweging, SD - altijd probeerde te zijn: een elite die haar plichten ernstig opvat en haar voorrechten tot ieders recht wil maken.' Dus een andere discussie dan over het hanteren van de stofzuiger.

Als ik kijk naar de situatie van de meeste vrouwen dan zou ik de volgende vraag willen stellen: verricht de vrouwenbeweging enig denkwerk over hoe zij eraan kan bijdragen een ander, meer menswaardig arbeidsaanbod te scheppen?

Elke man die geld, een idee en de zo hoog geroemde ondernemersgeest had/heeft kan een zaak beginnen en personeel aannemen en dan heet het in onze samenleving dat hij werkgelegenheid biedt. Of hij met personeel kan omgaan, het belang van zijn personeel op het oog heeft of alleen maar uit is op het maken van winst, doet dan niet terzake.

Gaan vrouwen in deze tijd waar zij de arbeidsmarkt op willen/moeten zich nu kritiekloos aanbieden op die door mannen gecreëerde arbeidsmarkt of komt er tegelijkertijd een beweging op gang waarin de vrouwenbeweging – met als doel feminisering van de samenleving – een strategie ontwikkelt om een ander werkveld te creëren?

Of houdt de kritiek van de vrouwenbeweging op de samenleving op, wanneer de tijd is aangebroken dat enkelingen en/of hogeschoolden kans zien een baan te krijgen/een zelfstandig inkomen te verdienen?

Welke eisen stelt de vrouwenbeweging aan die arbeidsmarkt?

